

ΣΕΒ

Έρευνα και Ανάλυση
Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας

Τεύχος 25
Δεκέμβριος 2004

Δελτίο Ανταγωνιστικότητας

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, 1998 – 2003

Στις μεγάλες βιομηχανίες σημαντικό μέρος των νέων παγίων στοιχείων είναι οι συμμετοχές, χωρίς αυτές να συμβάλουν σημαντικά στην αύξηση των πωλήσεων.

Στις μεσαίες και μικρές βιομηχανίες η αύξηση των παγίων στοιχείων οδήγησε σε μεγαλύτερο όγκο πωλήσεων.

Ένας αριθμός βιομηχανικών επιχειρήσεων υστερούν σε ανανέωση των παγίων τους ενώ παράλληλα δεν καταφέρνουν να αυξήσουν τις πωλήσεις τους.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, 1998 – 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Στόχοι της έρευνας – Τα ερωτήματα
2. Ομαδοποίηση των επιχειρήσεων
3. Μεγάλη βιομηχανία: Έμφαση στις συμμετοχές
4. Μεσαία βιομηχανία: Οι επενδύσεις προωθούν τις πωλήσεις
5. Μικρή βιομηχανία: Πορεία ανάλογη με τη μεσαία
6. Οι βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων: Επικίνδυνη πορεία μη ανανέωσης
7. Προτάσεις πολιτικής

1. Στόχοι της Έρευνας – Τα ερωτήματα

Από τα στοιχεία των τελευταίων ετών αποδεικνύεται ότι οι ελληνικές βιομηχανικές επιχειρήσεις επενδύουν σε νέο εξοπλισμό. Πριν από το 2001 υπήρξε μία περίοδος ενάρτετου κύκλου αυξημένων επενδύσεων, βελτίωσης κερδοφορίας, και περαιτέρω χρηματοδότησης νέων επενδύσεων. Ακόμα όμως και από το 2001 και μετά, αν και επικρατεί ένα σχετικά περισσότερο συγκρατημένο κλίμα, οι ελληνικές επιχειρήσεις συνεχίζουν να πραγματοποιούν επενδύσεις.

Από τα στοιχεία ενός δείγματος 2.847 βιομηχανικών επιχειρήσεων, προκύπτει ότι οι ακαθάριστες επενδύσεις τους ανήλθαν σε 3,3 δις ευρώ το 1999, το έτος 2000 εκτιμάται ότι ήταν ακόμη περισσότερες (αλλά το ακριβές μέγεθος δεν είναι διαθέσιμο γιατί έγινε και λογιστική αναπροσαρμογή της αξίας οικοπέδων και κτιρίων), το 2001 το ύψος των επενδύσεών τους ξεπέρασε τα 3 δις ευρώ, το 2002 έφτασε τα 2,1 δις ευρώ και τέλος το 2003 ήταν περίπου 1,5 δις ευρώ.

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διαπιστωθούν τα αποτελέσματα αυτών των επενδυτικών στρατηγικών από το 1998 έως το 2003 και να απαντηθούν ερωτήματα όπως:

- Καθιστούν οι επενδύσεις τις επιχειρήσεις περισσότερο ανταγωνιστικές;
- Πώς εκφράζεται αυτό;
- Με αύξηση των πωλήσεων ή με μεγαλύτερα κέρδη;
- Τι συμβαίνει με όσους δεν επενδύουν; Αντιμετωπίζουν ελλείμματα ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης;

Το πρώτο συμπέρασμα είναι ότι παρουσιάζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ ομάδων επιχειρήσεων οι οποίες παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά:

- 1. Οι μεγάλες επιχειρήσεις** κατά την περίοδο 1999 – 2000 πραγματοποίησαν πολλές επενδύσεις σε συμμετοχές τις οποίες και διατήρησαν τα επόμενα τρία έτη. Το γεγονός αυτό δείχνει μια τάση επέκτασης με στρατηγική επιλογή τις συνεργασίες. Το ποσοστό των συμμετοχών επί των παγίων τους φτάνει το 2003 περίπου στο 35%, έναντι 21.3% το 1999.
- 2. Οι μεσαίες και οι μικρές επιχειρήσεις** που επενδύουν με εντονότερους ρυθμούς επιτυγχάνουν ταχύτερη αύξηση των πωλήσεων και των κερδών τους σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις με βραδύτερους ρυθμούς επενδύσεων.
- 3. Οι βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων** βρίσκονται σε έναν φαύλο κύκλο χαμηλής αύξησης ή και μείωσης παγίων, από τη μία μεριά, και περιορισμένων επιδόσεων, από την άλλη. Ο χαμηλός ρυθμός αύξησης των πωλήσεων και των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων αυτών έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δυνατοτήτων για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Η αύξηση όμως των πωλήσεων φαίνεται ότι δεν είναι δυνατή χωρίς νέες επενδύσεις.

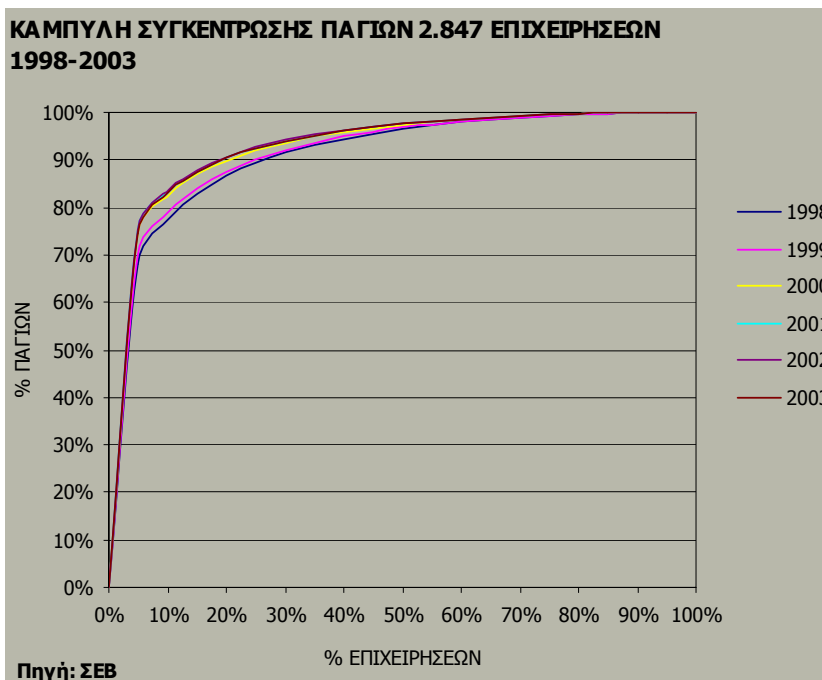
Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά τα χαρακτηριστικά της κάθε μιας από τις παραπάνω ομάδες επιχειρήσεων.

2. Ομαδοποίηση των επιχειρήσεων

Σε ένα δείγμα 2.847 βιομηχανικών επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία για όλη την περίοδο από το 1998 έως το 2003, γίνεται διάκριση με κριτήριο τον όγκο των παγίων το 2003. Δημιουργούνται τρεις ομάδες επιχειρήσεων:

- Το 20% των επιχειρήσεων που είχαν τα περισσότερα πάγια. Οι επιχειρήσεις αυτές συγκεντρώνουν το 90,4% των συνολικών παγίων. Το ύψος των παγίων τους κυμαίνεται από 3,4 εκατ. € έως 2.775,1 εκατ. €.
- Το 20% των επιχειρήσεων με τα λιγότερα πάγια οι οποίες συγκεντρώνουν μόλις το 0,3% των συνολικών παγίων. Το ύψος των παγίων τους κυμαίνεται από 0 έως 233 χιλ. €.
- Το υπόλοιπο 60% των επιχειρήσεων με το 9,3% του συνόλου των παγίων. Το ύψος των παγίων τους κυμαίνεται από 233 χιλ. € έως 3,4 εκατ. €.

Όπως φαίνεται από το διπλανό διάγραμμα οι επιχειρήσεις με τα περισσότερα πάγια αυξάνουν συνεχώς τα μερίδιά τους στο σύνολο των επιχειρήσεων – το 1998, το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια συγκέντρωναν περίπου το 87% του συνόλου σε αντίθεση με το 90,4% το 2003. Εάν αφαιρεθούν οι συμμετοχές από τα πάγια η εικόνα δεν αλλάζει πολύ: το 1998 το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια

συγκέντρωναν το 83,9% του συνόλου ενώ το 2003 το ποσοστό αυτό διαμορφώθηκε στο 85,9%. Η διαφορά εντοπίζεται στο πρώτο 5% των βιομηχανιών οι οποίες αύξησαν τη συγκέντρωση παγίων περισσότερο από 6 μονάδες (από 67,9% το 1998 σε 74,6% το 2003) ενώ χωρίς τον υπολογισμό των συμμετοχών η αντίστοιχη αύξηση είναι περίπου 3 μονάδες (από 61,7% το 1998 σε 64,7% το 2003).

Από το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια:

- ⇒ το 74% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με τις περισσότερες πωλήσεις
- ⇒ το 71,2% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με το περισσότερο προσωπικό

Επομένως, το 20% των επιχειρήσεων με τα περισσότερα πάγια αποτελείται κυρίως από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του δείγματος¹.

Αντίθετα, από το 20% των επιχειρήσεων με τα λιγότερα πάγια:

- ⇒ το 48,9% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με τις μικρότερες πωλήσεις
- ⇒ το 46% ανήκει και στο 20% των επιχειρήσεων του δείγματος με το λιγότερο προσωπικό

Παρόλα αυτά το 96,8% των επιχειρήσεων με τα λιγότερα πάγια είναι μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τα κριτήρια της Ε.Ε., δηλαδή έχουν λιγότερους από 50 απασχολούμενους και πωλήσεις μικρότερες από 9.000.000 €.

Σε κάθε μια από τις τρεις παραπάνω ομάδες επιχειρήσεων γίνεται διάκριση με κριτήριο την ταχύτητα αύξησης των παγίων τους. Δημιουργούνται τρεις υποομάδες επιχειρήσεων, μ' εσα σε κάθε ομάδα:

- Το 20% των επιχειρήσεων που πραγματοποίησαν τις μεγαλύτερες επενδύσεις (ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων). Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις με την μεγαλύτερη αύξηση των παγίων τους από το 1998 έως το 2003.
- Το 20% των επιχειρήσεων που συρρικνώθηκαν ως προς τα πάγια στοιχεία τους (βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων). Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις με τη μεγαλύτερη μείωση των παγίων τους μεταξύ 1998 και 2003.
- Το 60% των ενδιάμεσα αναπτυσσόμενων εταιρειών (ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων). Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις με ενδιάμεση μέση ετήσια μεταβολή στα πάγιά τους στην ίδια περίοδο.

Επομένως, αναλύονται εννέα υπο-ομάδες επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος των παγίων τους και την ταχύτητα αύξησής τους. Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η κατανομή των επιχειρήσεων σε αυτές τις ομάδες.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΤΟ 2003 ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1998 – 2003

	20% ΤΑΧΥΤΕΡΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	20% ΒΡΑΔΥΤΕΡΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	60% ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
20% ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΠΑΓΙΑ	114	114	341	569
20% ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΠΑΓΙΑ	114	114	341	569
60% ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΑΓΙΩΝ	341	341	1.027	1.709
ΣΥΝΟΛΟ:	569	569	1.709	2.847

¹ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποιεί τα παρακάτω κριτήρια για τον προσδιορισμό του μεγέθους μιας επιχείρησης:

- Τον αριθμό των απασχολούμενων.
- Τον κύκλο εργασιών ή το ενεργητικό της.
- Αν είναι μέλος ομίλου επιχειρήσεων, τον αριθμό απασχολούμενων και τον κύκλο εργασιών ή το ενεργητικό του ομίλου στον οποίο ανήκει.

3. Μεγάλη Βιομηχανία – Έμφαση στις συμμετοχές

Μεγαλύτερες επενδύσεις το 1999 και 2000

Η μεγάλη αύξηση των παγίων πραγματοποιείται στη διετία 1999 – 2000. Όμως, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, στην αύξηση των παγίων το 2000 περιέχεται και η λογιστική αναπροσαρμογή της αξίας οικοπέδων και κτιρίων που έγινε εκείνη τη χρονιά. Στη συνέχεια η αύξηση περιορίζεται.

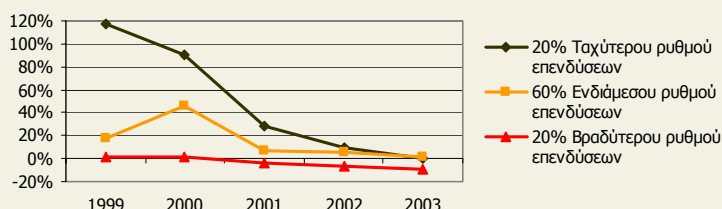
Έμφαση στις συμμετοχές

Σε αυτή τη διετία, οι βιομηχανίες ταχύτερου και ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις συμμετοχές, που αυξάνονται από 16,3% σε 40,14% των παγίων των επιχειρήσεων ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων και από 27,5% σε 42% των παγίων των επιχειρήσεων ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων.

Μικρή συσχέτιση επενδύσεων – πωλήσεων

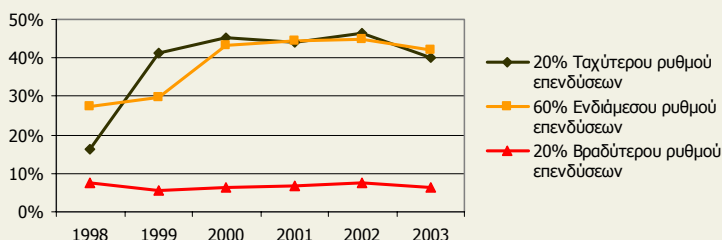
Η επίδραση των επενδύσεων είναι ευεργετική στις πωλήσεις. Δεν υπάρχει όμως μεγάλη συσχέτιση μεταβολής πωλήσεων και επενδύσεων, δηλαδή τα κέρδη πωλήσεων δεν είναι έντονα διαφοροποιημένα μεταξύ βιομηχανιών ταχύτερου και ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων. Τα τελευταία δε δύο έτη, 2002 και 2003, δεν είναι διαφοροποιημένα ούτε ως προς τις βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων.

Αύξηση Καθαρών Παγίων 1998-2003 - Δείγμα 569 Επιχειρήσεων Μεγαλύτερης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

Συμμετοχές ως Ποσοστό των Καθαρών Παγίων - Δείγμα 569 Επιχειρήσεων Μεγαλύτερης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ 1998-2003 - ΔΕΙΓΜΑ 569 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ

	1999	2000	2001	2002	2003
20% Ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων	18,59%	32,78%	17,29%	4,99%	-1,15%
60% Ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων	11,06%	32,23%	3,68%	2,62%	10,52%
20% Βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων	3,83%	14,01%	3,32%	6,01%	-5,20%
ΣΥΝΟΛΟ:	11,1%	28,7%	6,3%	3,8%	5,0%

Πηγή: ΣΕΒ

Μικρή συσχέτιση επενδύσεων – αποτελεσμάτων

Ούτε ως προς το μικτό και το λειτουργικό περιθώριο παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση. Σε ορισμένες μάλιστα χρονιές, οι επιδόσεις των επιχειρήσεων ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων είναι δυσμενέστερες από τις άλλες επιχειρήσεις.

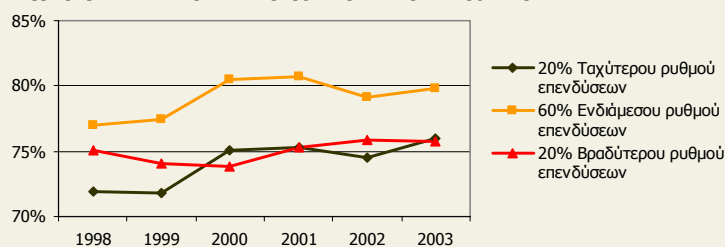
Αντληση κεφαλαίων για επενδύσεις μέσω δανεισμού

Υπό αυτές τις συνθήκες, οι βιομηχανίες ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων αντλούν κεφάλαια για την πραγματοποίηση των επενδύσεών τους μέσω δανείων. Η σχέση τραπεζικά δάνεια προς ξένα κεφάλαια για αυτή την ομάδα επιχειρήσεων έχει αυξητική τάση και είναι μεγαλύτερη από των άλλων δύο ομάδων. Το 2003 ειδικότερα, όπως φαίνεται και από το παρακάτω διάγραμμα, τα τραπεζικά δάνεια αποτελούν σχεδόν το 70% των ξένων κεφαλαίων.

Καλύτεροι όροι δανεισμού από μικρές βιομηχανίες

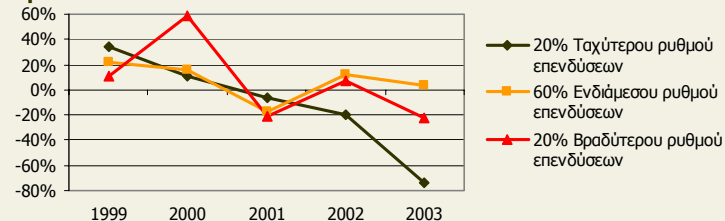
Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει η σχέση χρηματοοικονομικές δαπάνες προς τραπεζικά δάνεια από την οποία προκύπτει ότι οι μεγαλύτερες βιομηχανίες εξασφαλίζουν ευνοϊκότερους όρους για τα δάνειά τους. Η διαφορά ξεπερνά τις τέσσερις μονάδες το 2003.

Κόστος Πωληθέντων προς Πωλήσεις - Δείγμα 569 Επιχειρήσεων Μεγαλύτερης Συγκέντρωσης Παγίων

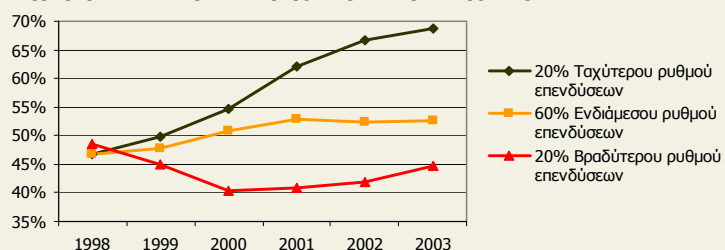
Πηγή: ΣΕΒ

Ετήσια Μεταβολή Λειτουργικού Περιθωρίου 1998-2003 - Δείγμα 569 Επιχειρήσεων Μεγαλύτερης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

Τραπεζικά Δάνεια προς Ξένα Κεφάλαια - Δείγμα 569 Επιχειρήσεων Μεγαλύτερης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ 1998 – 2003

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Επιχειρήσεις μεγαλύτερης συγκέντρωσης παγίων	12,1%	8,4%	7,4%	6,3%	5,7%	5,1%
Επιχειρήσεις μικρότερης συγκέντρωσης παγίων	16,7%	14,6%	13,3%	10,8%	9,7%	9,4%

Πηγή: ΣΕΒ

4. Μεσαία Βιομηχανία – Οι επενδύσεις προωθούν τις πωλήσεις

Υψηλή συσχέτιση επενδύσεων – πωλήσεων

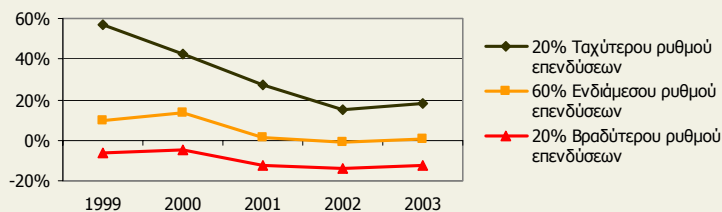
Στις μεσαίες βιομηχανίες, με κριτήριο το μέγεθος των παγίων υπάρχει έντονη συσχέτιση των κερδών σε πωλήσεις με την επενδυτική επίδοσή τους. Όσες επενδύουν με ταχύτερους ρυθμούς αυξάνουν τις πωλήσεις ταχύτερα από τις άλλες. Το γεγονός αυτό φαίνεται στα δύο διπλανά διαγράμματα.

Σε όλα τα έτη της περιόδου οι βιομηχανίες ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων πραγματοποιούν μεγαλύτερες αυξήσεις πωλήσεων από τις βιομηχανίες ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων οι οποίες με τη σειρά τους είναι σε καλύτερα επίπεδα από εκείνες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων.

Μικρό ποσοστό συμμετοχών – αυξητική τάση

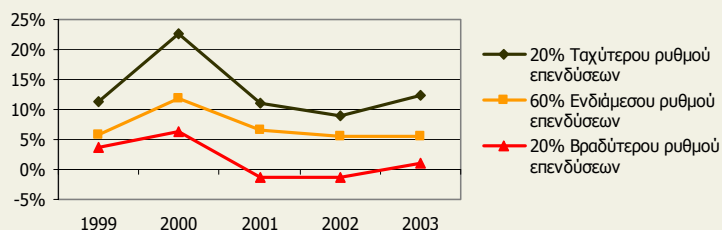
Οι συμμετοχές αποτελούν μικρό ποσοστό των παγίων που δεν ξεπερνά το 5%, έναντι περίπου 1% το 1998. Εν τούτοις, η τάση για τη σημασία των συμμετοχών είναι αυξητική, όπως και στις μεγάλες βιομηχανίες.

Αύξηση Καθαρών Παγίων 1998-2003 - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσης Συγκέντρωσης Παγίων

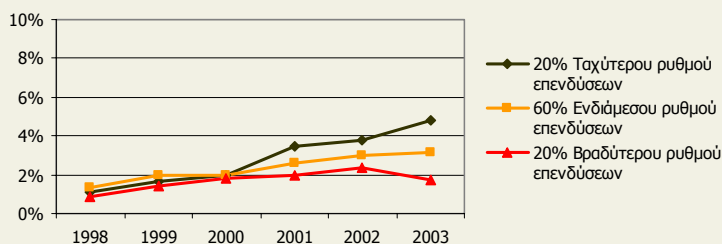
Πηγή: ΣΕΒ

Ετήσια Μεταβολή Πωλήσεων 1998-2003 - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

Συμμετοχές ως Ποσοστό των Καθαρών Παγίων - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

Πρόελευση δανειακών κεφαλαίων

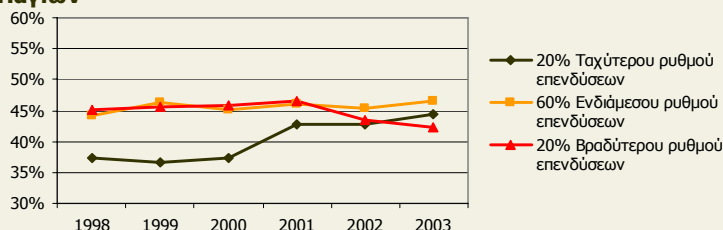
Οι επιχειρήσεις ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων μέχρι το 2002 δανείζονταν λιγότερο από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Φαίνεται μια αξιοσημείωτη αύξηση δανείων το 2001 η οποία όμως δεν συνδυάζεται με μεγαλύτερες επενδύσεις καθώς η αύξηση παγίων το 2001 ήταν μικρότερη από το 2000.

Οι επενδύσεις οδηγούν σε κέρδη ανταγωνιστικότητας κόστους

Τη χαμηλότερη σχέση κόστους πωλήσεων προς πωλήσεις την εξασφαλίζουν σε όλα τα έτη οι επιχειρήσεις που έκαναν τις περισσότερες επενδύσεις. Το γεγονός αυτό τις κάνει ανταγωνιστικότερες και τελικά παρουσιάζουν καλύτερα αποτελέσματα από τις βιομηχανίες χαμηλότερων επενδύσεων.

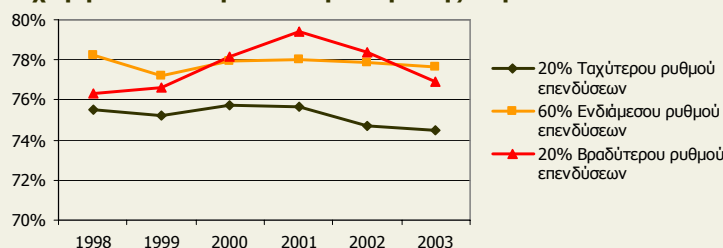
Τα παραπάνω φαίνονται έντονα στα δύο διπλανά διαγράμματα (λειτουργικό περιθώριο προς πωλήσεις και καθαρό αποτέλεσμα προς ίδια κεφάλαια). Το λειτουργικό περιθώριο όπως και το ποσοστό καθαρού αποτελέσματος επί των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερο στις βιομηχανίες ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων από ότι στις βιομηχανίες ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων.

Τραπεζικά Δάνεια προς Ξένα Κεφάλαια - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσου Συγκέντρωσης Παγίων

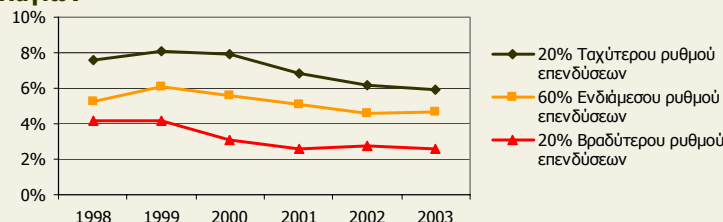
Πηγή: ΣΕΒ

Κόστος Πωληθέντων προς Πωλήσεις - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσου Συγκέντρωσης Παγίων

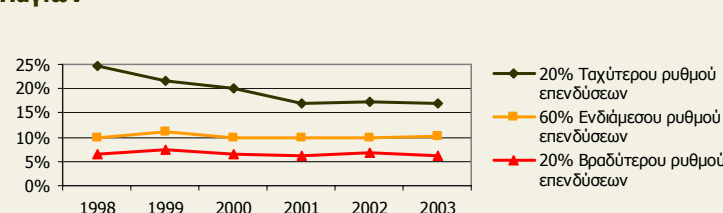
Πηγή: ΣΕΒ

Λειτουργικό Περιθώριο προς Πωλήσεις - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσου Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

Καθαρό Αποτέλεσμα προς Ίδια Κεφάλαια - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσου Συγκέντρωσης Παγίων

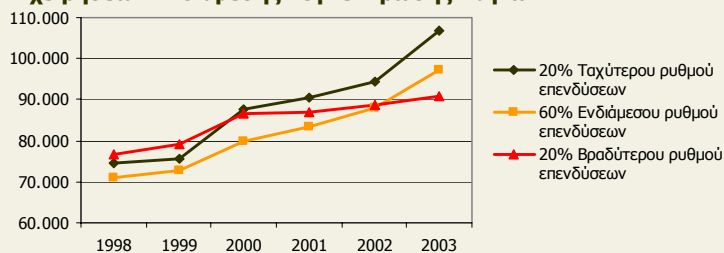

Πηγή: ΣΕΒ

Καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

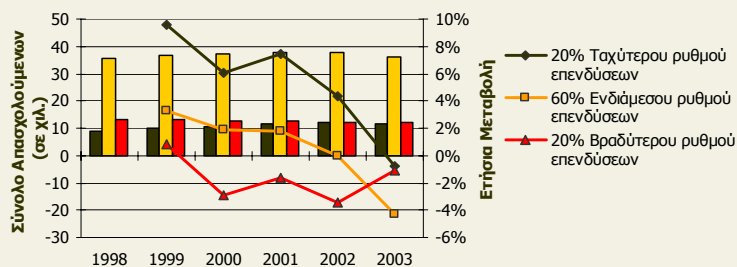
Τις περισσότερες πωλήσεις ανά απασχολούμενο από το 2000 και ύστερα τις είχαν οι επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν τις μεγαλύτερες επενδύσεις κατά την περίοδο 1998 – 2003. Θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι οι υψηλές πωλήσεις ανά απασχολούμενο αποδίδονται στο ότι η αύξηση παγίων οδήγησε τις βιομηχανίες σε εκμηχάνιση της παραγωγής και μείωση του προσωπικού. Όμως οι επιχειρήσεις που αύξησαν περισσότερο τα πάγια τους είχαν παράλληλα και μεγαλύτερες αυξήσεις προσωπικού από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις σε όλα τα έτη της περιόδου.

Πωλήσεις ανα απασχολούμενο - Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων Ενδιάμεσης Συγκέντρωσης Παγίων

Πηγή: ΣΕΒ

Σύνολο και Μεταβολή Απασχολούμενων 1998-2003 Δείγμα 1709 Επιχειρήσεων

Πηγή: ΣΕΒ

5. Μικρή Βιομηχανία – Πορεία ανάλογη με την μεσαία

Οι μικρότερες βιομηχανίες του δείγματος παρουσιάζουν παρόμοια χαρακτηριστικά με τις μεσαίες βιομηχανίες. Συγκεκριμένα:

- Οι επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν τις περισσότερες επενδύσεις πέτυχαν μεγαλύτερες αυξήσεις στις πωλήσεις τους σε όλα τα έτη της περιόδου.
- Τα κέρδη ανταγωνιστικότητας κόστους είναι μεγαλύτερα σε όλα τα έτη με εξαίρεση το 2003 για τις επιχειρήσεις που αύξησαν τα πάγια τους.
- Τα τραπεζικά δάνεια των μικρών επιχειρήσεων είναι περιορισμένα σε σχέση με τις μεσαίες και τις μεγάλες και οι όροι σύναψής τους λιγότερο ευνοϊκοί.

Τα παραπάνω φαίνονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΓΕΘΩΝ 1998-2003 - ΔΕΙΓΜΑ 569 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1. ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ						
20% Ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων	-	-0,94%	21,90%	6,75%	1,32%	6,48%
60% Ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων	-	-1,01%	9,44%	3,77%	4,50%	5,34%
20% Βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων	-	-3,85%	1,08%	-6,77%	-8,88%	-4,15%
2. ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΠΑΓΙΩΝ						
20% Ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων	-	58,27%	34,81%	10,10%	9,38%	12,83%
60% Ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων	-	0,61%	-0,80%	-8,52%	-5,72%	-10,85%
20% Βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων	-	-9,02%	-16,34%	-29,97%	-26,46%	-60,33%
3. ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ						
20% Ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων	74,65%	73,89%	74,51%	73,99%	74,49%	74,16%
60% Ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων	75,81%	75,65%	75,77%	74,92%	74,05%	73,68%
20% Βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων	77,51%	77,90%	77,59%	77,90%	75,66%	72,92%
4. ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΠΡΟΣ ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
20% Ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων	24,13%	22,72%	22,29%	28,68%	28,61%	31,64%
60% Ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων	33,23%	33,18%	32,58%	33,58%	33,23%	33,23%
20% Βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων	41,57%	38,75%	36,29%	36,12%	32,07%	35,68%

Πηγή: ΣΕΒ

Οι διαφορές πάντως μεταξύ των επιχειρήσεων ταχύτερου ρυθμού επενδύσεων με τις επιχειρήσεις ενδιάμεσου ρυθμού επενδύσεων δεν είναι έντονες.

6. Βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων – Επικίνδυνη πορεία μη ανανέωσης

Φαύλος κύκλος χαμηλών επενδύσεων – χαμηλών πωλήσεων

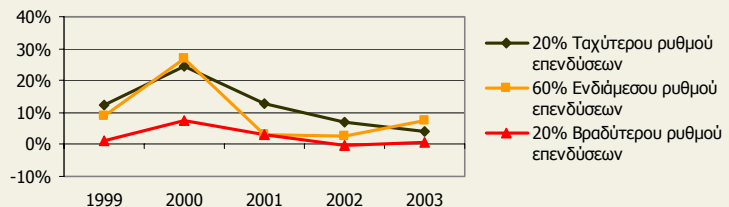
Οι 2.847 επιχειρήσεων ομαδοποιούνται σε 20% ταχύτερου, 60% ενδιάμεσου και 20% βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων άσχετα από το μέγεθός τους.

Προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων υστερούν έναντι των υπολοίπων σε αύξηση των πωλήσεων και σε περιθώριο λειτουργικού αποτελέσματος και τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας, που συνεπώς αντιμετωπίζουν, γίνονται ολοένα και περισσότερα.

Οι βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων βρίσκονται σε μια συνεχή πορεία χαμηλής αύξησης πωλήσεων και μικρού λειτουργικού περιθωρίου το οποίο το 2003 δεν ξεπερνά το 2,7% των πωλήσεων.

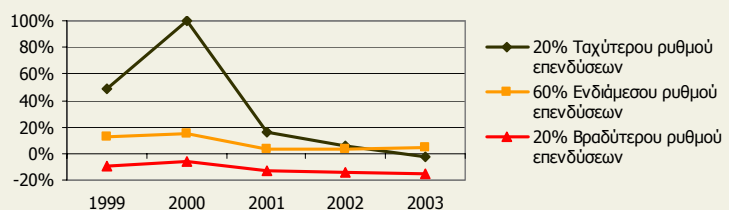
Το γεγονός αυτό όμως έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό επί μονίμου βάσεως των δυνατοτήτων τους για την πραγματοποίηση επενδύσεων οπότε και συνεχίζουν να βρίσκονται σε δυσμενέστερη κατάσταση από τις άλλες βιομηχανίες.

Ετήσια Μεταβολή Πωλήσεων 1998-2003 - Δείγμα 2847 Επιχειρήσεων

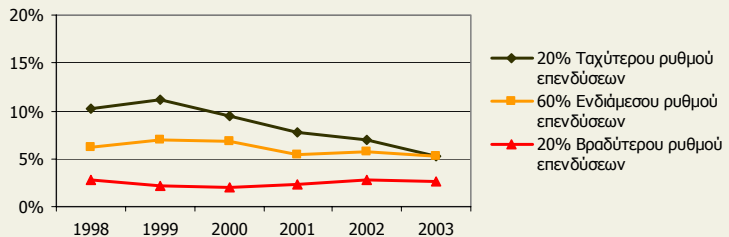
Πηγή: ΣΕΒ

Αύξηση Καθαρών Παγίων 1998-2003 - Δείγμα 2847 Επιχειρήσεων

Πηγή: ΣΕΒ

Λειτουργικό Περιθώριο προς Πωλήσεις - Δείγμα 2847 Επιχειρήσεων

Πηγή: ΣΕΒ

7. Προτάσεις πολιτικής

Αναδεικνύονται οι παρακάτω ενδείξεις σκόπιμων εστιασμένων πολιτικών.

1. Μεγαλύτερες βιομηχανίες *Πολιτικές για την επέκταση σε νέες αγορές*

Οι μεγαλύτερες βιομηχανίες πραγματοποιούν επενδύσεις δίνοντας έμφαση στη δικτύωσή τους γεγονός που αποδεικνύεται από την αύξηση των συμμετοχών τους. Αυξάνουν δηλαδή το δυναμικό τους, κυρίως με τη μορφή συνεργασιών, αλλά αυτό δεν τις οδηγεί σε ανάπτυξη πωλήσεων. Συνεπώς υπάρχει δυναμικό το οποίο παραμένει ανεκμετάλλευτο. Είναι σκόπιμες πολιτικές που θα αξιοποιούν τις συμπράξεις τις οποίες ήδη αναπτύσσουν οι μεγάλες βιομηχανίες με στόχο να εκδηλωθούν κέρδη πωλήσεων στη βασική επενδύουσα επιχείρηση.

2. Βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων *Πολιτικές προώθησης νέων επενδυτικών προγραμμάτων*

Οι βιομηχανίες βραδύτερου ρυθμού επενδύσεων είναι εγκλωβισμένες σε μια δυσμενή κατάσταση χαμηλών πωλήσεων. Η μείωση των παγίων αυτών των βιομηχανιών εμποδίζει τον εκσυγχρονισμό, την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους. Χρειάζονται μια αρχική επενδυτική ώθηση προκειμένου να ξεπεράσουν αυτά τα εμπόδια και να πραγματοποιήσουν επενδύσεις που θα αυξήσουν τις παραγωγικές τους δυνατότητες.

Μεγάλη σημασία για αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων έχουν τα κριτήρια με τα οποία θα δίνονται οι επιδοτήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Κατά πρώτο λόγο αυτή η ομάδα επιχειρήσεων περιλαμβάνει βιομηχανίες με υγιή κεφαλαιακή και χρηματοοικονομική διάρθρωση. Δεν πρέπει να αποκλειστούν ή να μειωθούν οι δυνατότητές τους για συμμετοχή στα κίνητρα των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Όμως οι όποιες ενισχύσεις θα είναι χρήσιμο να δίνονται και με την αίρεση ότι θα πραγματοποιούν συγκεκριμένα αποτελέσματα αύξησης πωλήσεων και αποτελεσμάτων στο μέλλον.

3. Μεσαίες βιομηχανίες *Πολιτικές προώθησης νέων επενδυτικών προγραμμάτων με κριτήριο τις μελλοντικές αυξήσεις πωλήσεων*

Οι **μεσαίες βιομηχανίες** παρουσιάζουν υψηλή συσχέτιση υψηλών επενδύσεων και αυξανόμενων πωλήσεων. Υπάρχει κάθε λόγος να ενθαρρυνθεί αυτή η σχέση και στο μέλλον.

4. Μικρές βιομηχανίες *Πολιτικές ενθάρρυνσης νέων επενδυτικών προγραμμάτων και βελτίωσης των όρων χρηματοδότησης*

Τέλος, **η μικρή βιομηχανία** παρουσιάζει παρόμοια εικόνα με τη μεσαία. Η πραγματοποίηση επενδύσεων για αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων οδηγεί σε αύξηση των πωλήσεων και των κερδών χωρίς όμως μεγάλες διαφοροποιήσεις όπως στη μεσαία βιομηχανία. Εκείνο που την διαφοροποιεί από τις υπόλοιπες κατηγορίες είναι η πολύ μικρή δικτύωσή της και οι όροι εξασφάλισης ξένων κεφαλαίων.